

Afdeling betuursrechtspraak van de Raad van State

Citation for published version (APA):

de Groot, G. R. (2004). Afdeling betuursrechtspraak van de Raad van State: 18 augustus 2004, nr. 200306971/1 (mrs. Loed, Vlasblom, Van Dijk). *Jurisprudentie Vreemdelingenrecht*, 2004(14), 1359-1369. [403].

Document status and date:

Published: 01/01/2004

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

sluit op grond van artikel 83 van de Vw 2000 mede getoetst moet worden aan de hand van de na dat besluit verschenen ambtsberichten van de Minister van Buitenlandse Zaken over de situatie in Afghanistan. Vervolgens heeft zij overwogen dat de minister het besluit, voorzover het betreft de weigering de vreemdeling een verblijfsvergunning asiël voor bepaalde tijd te verlenen op de voet van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder a, van de Vw 2000, onvoldoende heeft gemotiveerd. Daartoe heeft zij verwezen naar de beschrijving van de veiligheidssituatie in de zuidelijke provincies voor etnische minderheidsgroeperingen in het ambtsbericht van 12 november 2003 en overwogen dat de in dat ambtsbericht vermelde aanbeveling van de UNHCR om het sociale netwerk van asielzoekers uit Afghanistan te betrekken bij de bepaling van hun vluchtelingenstatus (pp. 61 en 62) niet is gevolgd. Niet gebleken is evenwel dat de door de rechtbank bij de beoordeling van het besluit betrokken ambtsberichten tegenover haar door één der partijen zijn ingeroepen. Mitsdien heeft zij ten onrechte toepassing gegeven aan artikel 83 van de Vw 2000.

2.4. Het hoger beroep is kennelijk gegrond. De aangevallen uitspraak dient te worden vernietigd. De grieven behoeven geen bespreking. De Afdeling zal de zaak met toepassing van artikel 44, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wet op de Raad van State naar de rechtbank terugwijzen om door haar te worden behandeld en beslist met inachtneming van hetgeen hiervoor is overwogen.

2.5. De Afdeling zal de beslissing omtrent de proceskosten in hoger beroep reserveren tot de einduitspraak van de rechtbank die ook over deze proceskosten zal dienen te oordelen.

3. Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

Recht doende in naam der Koningin:

I. verklaart het hoger beroep gegrond;

II. vernietigt de uitspraak van de rechtbank 's-Gravenhage, nevenzittingsplaats Rotterdam, van 29 maart 2004 in zaak nr. AWB 03/5618 BEPTDN;

III. wijst de zaak naar de rechtbank terug;
(...; red.)

403

Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

18 augustus 2004, nr. 200306971/1

(mrs. Loeb, Vlasblom, Van Dijk)

Noot prof. mr. G.R. de Groot, tevens behorend bij «JV» 2004/404 en «JV» 2004/S421

Nederlandschap, verlies. Heroverweging, in bezwaar. Rechtstreekse werking.

[Europees Verdrag inzake nationaliteit art. 7; Awb art. 7:11; Rw Ned art. 9, art. 14 lid 2, 15 sub d]

1. Art. 7 EVN behelst een uitputtende opsomming van gevallen waarin de nationaliteit automatisch door de werking van de wet of op initiatief van een staat die partij is kan worden verloren. Voor de doorwerking van deze als verbod geformuleerde bepaling in het nationale recht is, behoudens het opheffen van eventueel ermee in strijd zijnde wetgeving, geen nadere wetgeving vereist. De rechtbank heeft art. 7 sub b EVN terecht rechtstreeks toegepast.

2. Gelet op art. 7 EVN, dient art. 15 sub d RWN (oud) aldus te worden gelezen, dat de verleende nationaliteit kan worden ingetrokken, indien betrokkene, in strijd met een door hem ondertekende verklaring, opzettelijk zijn oorspronkelijke nationaliteit niet heeft opgegeven.

3. Art. 7:11 Awb verplicht in beginsel tot volledige heroverweging van het besluit waartegen het bezwaar zich richt en de daaraan ten grondslag gelegde feiten. In bezwaar kon nog blijken dat de vreemdeling afstand heeft gedaan van zijn oorspronkelijke nationaliteit. De wijze waarop de minister art. 7:11 Awb heeft toegepast, staat op gespannen voet met art. 14 lid 2 RWN (oud), aangezien die tot gevolg kan hebben dat de betrokkene staatloos wordt.

4. Nu de vreemdeling in bezwaar heeft gesteld dat hij voor het besluit tot intrekking van zijn Nederlandschap stappen heeft gezet om afstand te doen van zijn oorspronkelijke nationaliteit, heeft de minister ten onrechte niet onderzocht of die stelling juist was, noch beoordeeld welke betekenis daaraan diende toe te komen en is dat besluit ten onrechte in bezwaar op de daaraan ten grondslag gelegde redenen gehandhaafd.

De Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie namens de regering,
appellant,
gemachtigde mr. M.M. van Asperen,
tegen de uitspraak van de rechtbank Amsterdam van 9 september 2003 in het geding tussen
A.,
gemachtigde mr. B. Hoepelman,
en
appellant.

1. Procesverloop

Bij Koninklijk Besluit van 4 februari 2002 is het Koninklijk Besluit van 2 april 2001, waarbij aan [verzoeker] (hierna: de vreemdeling) het Nederlandschap is verleend, ingetrokken.

Bij Koninklijk Besluit van 2 september 2002 is het daartegen door de vreemdeling gemaakte bezwaar ongegrond verklaard. Dit besluit is aangehecht (niet opgenomen; *red.*).

Bij uitspraak van 9 september 2003, verzonden op dezelfde dag, heeft de rechtbank Amsterdam (hierna: de rechtbank), voor zover thans van belang, het daartegen door de vreemdeling ingestelde beroep gegrond verklaard, dat besluit vernietigd en bepaald dat een nieuw besluit wordt genomen met inachtneming van hetgeen in de uitspraak is overwogen. Deze uitspraak is aangehecht (niet opgenomen; *red.*).

Tegen deze uitspraak heeft appellant (hierna: de minister) bij brief, bij de Raad van State ingekomen op 20 oktober 2003, hoger beroep ingesteld. De gronden van het beroep zijn aangevuld bij brief van 3 december 2003. Deze brieven zijn aangehecht (niet opgenomen; *red.*).

Bij brief van 19 januari 2004 heeft de vreemdeling van antwoord gediend.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 19 mei 2004, waar de minister, vertegenwoordigd door mr. M.M. van Asperen, advocaat te Den Haag, en de vreemdeling, bijgestaan door mr. B. Hoepelman, zijn verschenen.

2. Overwegingen

2.1. Ingevolge artikel 7, aanhef en onder b, van het Europees Verdrag inzake nationaliteit (hierna: het EVN) mag een Staat die Partij is in zijn nationale wetgeving niet voorzien in het verlies van zijn nationaliteit van rechtswege of op initiatief van een Staat die Partij is, behoudens in het geval verkrijging van de nationaliteit van een Staat die Partij is, door middel van

aan de aanvrager toe te schrijven bedrieglijk gedrag, valse informatie of verzwijging van enig relevant feit.

Artikel 14, tweede lid, van de Rijkswet op het Nederlandschap hierna: de Rijkswet) bepaalt dat geen verlies van het Nederlandschap uit welken hoofde dan ook plaats heeft, indien staatloosheid daarvan het gevolg zou zijn.

Ingevolge Artikel 15, aanhef en onder d, van die wet gaat het Nederlandschap voor een meerderjarige verloren door intrekking van het besluit waarbij het Nederlandschap is verleend, welke kan plaatsvinden, indien de betrokkene heeft nagelaten na de totstandkoming van zijn naturalisatie al het mogelijke te doen om zijn oorspronkelijke nationaliteit te verliezen.

2.2. De minister klaagt dat de rechtbank er ten onrechte stilzwijgend vanuit is gegaan dat artikel 7, eerste lid, van het EVN een ieder verbindende bepaling is, als bedoeld in artikel 93 van de Grondwet. Voorzover de rechtbank daarvan wel terecht is uitgegaan, heeft zij in elk geval ten onrechte overwogen dat artikel 15, aanhef en onder d, van de Rijkswet zich niet met die verdragsbepaling verdraagt, aldus de minister. Voorts betoogt de minister dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat het besluit van 2 september 2002 in strijd met artikel 7:11 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb) is genomen, doordat in de heroverweging in bezwaar niet is betrokken dat de vreemdeling stappen heeft gezet om afstand te doen van zijn Egyptische nationaliteit. Nu de vreemdeling in strijd met een door hem ondertekende verklaring ook na aanmaning had nagelaten afstand te doen van zijn oorspronkelijke nationaliteit, stond diens nalatigheid in bezwaar vast en kon deze in die fase van de procedure niet meer worden hersteld, aldus de minister.

2.3. Op 20 juli 2000 heeft de vreemdeling een verzoek om naturalisatie ingediend, bij gelegenheid waarvan hij heeft verklaard "op de eerste aanvraag van de Staatssecretaris van Justitie (hierna: de staatssecretaris) stappen te doen die ertoe leiden, dat de nationaliteit die hij momenteel bezit, wordt verloren en de eventuele daaraan verbonden kosten te voldoen."

2.3.1. Aan het Koninklijk Besluit van 4 februari 2002 is ten grondslag gelegd dat de vreemdeling bij brieven van 24 april, 23 juli en 8 november 2001 is verzocht afstand te doen van zijn oorspronkelijke nationaliteit, doch hij daarop niet heeft gereageerd.

2.3.2. In het daartegen door de vreemdeling ingediende bezwaarschrift heeft deze, voorzover thans van belang, gesteld dat hij die brieven niet heeft ontvangen. Op 19 december 2001 heeft hij zich echter volgens dat geschrift, nadat hij van een vriend had vernomen dat hij afstand van zijn oorspronkelijke nationaliteit moest doen, gewend tot de Egyptische ambassade, alwaar hij te kennen heeft gegeven dat hij afstand wenste te doen van zijn Egyptische nationaliteit. Ten bewijze hiervan heeft hij een daartoe strekkende verklaring van de ambassade, gedateerd 25 februari 2002, aan de staatssecretaris toegezonden.

Ter zitting van de bezwaarschriftcommissie heeft de vreemdeling onder meer een verklaring overgelegd van de Egyptische autoriteiten, gedateerd 15 mei 2002, dat hem bij Ministerieel Besluit van 22 april 2002 toestemming is verleend de Nederlandse nationaliteit aan te nemen op de voorwaarde dat afstand wordt gedaan van de Egyptische nationaliteit en dat hij niet meer als Egyptenaar wordt beschouwd vanaf de datum waarop hij de Nederlandse nationaliteit verkrijgt. De vreemdeling heeft bij die gelegenheid voorts verklaard dat de Egyptische ambassade heeft bevestigd dat hij niet meer van Egyptische nationaliteit is.

2.3.3. Aan het Koninklijk Besluit van 2 september 2002 is, voorzover thans van belang, ten grondslag gelegd dat de gevolgen van de door de vreemdeling gestelde omstandigheid dat hij de aan hem toegezonden brieven niet heeft ontvangen voor zijn rekening komen en dat de door hem in bezwaar overgelegde stukken alle te laat zijn, want ingediend na afloop van de laatstelijk op 8 november 2001 aan hem gegunde fatale termijn van één maand.

2.4. De Afdeling overweegt het volgende.

2.4.1. Volgens het Toelichtend Rapport van de Raad van Europa op het EVN (hierna: het Toelichtend Rapport) behelst artikel 7 van het EVN een uitputtende opsomming van gevallen, waarin de nationaliteit automatisch door de werking van de wet of op initiatief van een staat die partij is kan worden verloren. Het staat de staten die partij zijn derhalve niet vrij in andere gevallen te voorzien in het verlies van nationaliteit, dan die verdragsbepaling toestaat. Voor de doorwerking van deze als verbod geformuleerde bepaling in het nationale recht is, behoudens het opheffen van eventueel ermee in strijd zijnde wetgeving, geen nadere wetge-

ving vereist. De rechtbank heeft derhalve artikel 7, aanhef en onder b, van het EVN terecht rechtstreeks toegepast.

2.4.2. Volgens het Toelichtend Rapport bij die bepaling, paragraaf 61, moet het bij het bedrijflijk gedrag, het verstrekken van valse informatie of het verzwijgen van enig relevant feit gaan om opzettelijk handelen of nalaten door de aanvrager, welk handelen of nalaten een substantiele rol heeft gespeeld bij de verkrijging van de nationaliteit. Als een persoon de nationaliteit van een staat die partij is bijvoorbeeld verkrijgt onder de voorwaarde dat hij vervolgens afziet van zijn oorspronkelijke nationaliteit en hij dit dan niet vrijwillig doet, is de staat die partij is gerechtigd te voorzien in het verlies van zijn nationaliteit.

2.4.3. Gelet op artikel 7 van het EVN en de daarop gegeven toelichting, dient artikel 15, aanhef en onder d, van de Rijkswet aldus te worden gelezen, dat de verleende nationaliteit kan worden ingetrokken, indien betrokkene, in strijd met een door hem ondertekende verklaring, opzettelijk zijn oorspronkelijke nationaliteit niet heeft opgegeven.

2.4.4. Bij de beoordeling of van afstand in voormelde zin sprake is, is geen plaats voor de toepassing door de minister van artikel 7:11 van de Awb, zoals die heeft plaatsgevonden. Die bepaling verplicht in beginsel tot volledige heroverweging van het besluit waartegen het bezwaar zich richt en de daaraan ten grondslag gelegde feiten. Er is geen reden in dit geval een uitzondering op die regel aan te nemen. Derhalve kon in bezwaar nog blijken dat de vreemdeling afstand heeft gedaan van zijn oorspronkelijke nationaliteit. Bovendien staat de toepassing door de minister van de bepaling op gespannen voet met artikel 14, tweede lid, van de Rijkswet, aangezien die tot gevolg kan hebben dat de betrokkene staatloos wordt.

2.4.5. Nu de vreemdeling in bezwaar heeft gesteld dat hij voor het Koninklijk Besluit van 4 februari 2002 stappen heeft gezet om afstand te doen van zijn oorspronkelijke nationaliteit, heeft de minister ten onrechte niet onderzocht of die stelling juist was, noch beoordeeld welke betekenis daaraan diende toe te komen en is dat besluit aldus ten onrechte in bezwaar op de daaraan ten grondslag gelegde redenen gehandhaafd. De rechtbank heeft derhalve terecht, zij het niet op de juiste gronden, het

daartegen door de vreemdeling ingestelde beroep gegrond verklaard.

2.5. Het hoger beroep is ongegrond. De aangevallen uitspraak dient, zij het met verbetering van de gronden waarop zij berust, te worden bevestigd.

2.6. De minister dient op na te melden wijze te worden veroordeeld in de proceskosten.

3. Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

Recht doende in naam der Koningin:

I. bevestigt de aangevallen uitspraak;

(...; red.)

NOOT

1. In de hier te annoteren beslissingen staat de zogenaamde afstandseis bij naturalisatie centraal. Als iemand Nederlander wil worden via naturalisatie wordt in beginsel van betrokkene verwacht dat hij afstand doet van zijn oude nationaliteit. Dat vereiste staat sinds 1985 in art. 9 lid 1 sub b Rijkswet op het Nederlanderschap (hierna: RWN). Het vereiste wordt niet gesteld als van betrokkene die afstand in redelijkerwijs niet kan worden verlangd. Zulks is bijvoorbeeld het geval als een erkende vluchteling hier naturalisatie aanvraagt.

2. In het begin van de jaren negentig van de vorige eeuw was het algemene gevoelen dat eigenlijk nooit van iemand redelijkerwijs kon worden gevraagd de oude nationaliteit op te geven. Bij de naturalisandi gaat het immers zeer vaak om mensen die tegelijkertijd nauwe contacten hebben met meer dan één staat. Besloten werd daarom de afstandseis niet meer toe te passen (circulaire van de Staatssecretaris van Justitie van 20 december 1991, *Migrantenrecht* 1992, 62, 63). Enkele jaren later bleek evenwel dat ons parlement tot ander inzicht was gekomen en weigerde de afstandseis uit de wet te schrappen. De afstandseis werd daarom vanaf midden 1997 weer ingevoerd, maar er werden vele uitzonderingen gemaakt (circulaire van de Staatssecretaris van Justitie van 18 juni 1997, *Stcrt.* 1997, 128). Sommige van die uitzonderingen staan sinds 1 april 2003 in de wet (art. 9 lid 3 RWN). De algemene clausulering dat de afstandseis niet aan de orde is, indien het doen van afstand van

de oude nationaliteit redelijkerwijs niet kan worden verlangd, is gehandhaafd. Blijkens de Handleiding voor de toepassing van de Rijkswet op het Nederlanderschap is zulks ondermeer het geval, als de naturalisandus substantieel financieel nadeel zou leiden, indien hij afstand van de oude nationaliteit zou moeten doen. In de Handleiding 2003 is dit minutieus uitgewerkt in aantekening 3.4 op art. 9 lid 1 sub b. Ook in de voor 2003 geldende Handleiding was dat het geval, hoewel bepaald minder aandacht werd gegeven aan de details. Zowel vroeger als nu geldt, dat bij de aanvraag tot naturalisatie een beroep moet worden gedaan op het dreigende financiële nadeel.

3. Op het niet nakomen van een afstandsbelofte staat een strenge sanctie: het besluit waarbij het Nederlanderschap is verleend kan worden ingetrokken (art. 15 lid 1 sub d RWN). De procedurele stappen die worden genomen om dat intrekken van de Nederlandse nationaliteit te realiseren worden tegenwoordig uitgewerkt in de art. 58-60 Besluit Verkrijging en Verlies Nederlanderschap van 15 april 2002, *Stb.* 231 (zie ook de uitvoerige uiteenzettingen in aantekening 5 op art. 9 in de Handleiding 2003).

4. In de hierboven afgedrukte beslissing van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 18 augustus 2004 was een Egyptenaar tot Nederlander genaturaliseerd. Hij had bij zijn aanvraag tot naturalisatie een afstandsverklaring ondertekend. Drie keren werd hij door het ministerie aangemaand om de afstandsbelofte na te komen, laatstelijk op 8 november 2001 onder het stellen van een fatale termijn van één maand. Betrokkene stelde, dat hij de eerste aanmaningen niet had ontvangen. Naar aanleiding van de laatste aanmaning ondernam hij echter, zij het erg laat, maar vóór het moment van intrekken van zijn Nederlanderschap actie om inderdaad zijn Egyptische nationaliteit te verliezen. De Egyptische autoriteiten stonden het verlies toe op 22 april 2002. Intussen was in Nederland zonder nadere aankondiging het besluit tot intrekking van het Nederlanderschap genomen op 4 februari 2002. Dit feit werd betrokkene enkele weken later meegedeeld. Deze gebeurtenissen maakten betrokkene van bipatride tot apatride. Om in Nederland te kunnen blijven moest hij een mvv aanvragen en daarvoor moest hij zijn Egyptisch paspoort

tonen, dat hij inmiddels niet meer had. Tegen de intrekking van zijn Nederlandschap tekende hij bezwaar aan, dat werd afgewezen met onder meer het argument dat geen rekening zou moeten worden gehouden met feiten die pas waren gebeurd nadat de gestelde fatale termijn was verstreken. Tegen de negatieve beslissing in de bezwaar-procedure werd met succes beroep aangetekend bij de Rechtbank Amsterdam. De rechtbank concludeerde, dat een intrekking van het Nederlandschap in strijd is met art. 7 lid 1 sub b Europees verdrag inzake nationaliteit (hierna: EVN) (zie ETS 166; Trb. 1998, 10). Verder oordeelde de rechtbank dat in de heroverweging in bezwaar ten onrechte geen aandacht was besteed aan het feit dat betrokkene toch daadwerkelijk stappen had gezet om zijn Egyptische nationaliteit te verliezen, zij het wat aan de late kant.

5. Het is op zijn plaats hier nader in te gaan op art. 7 Europees verdrag inzake nationaliteit uit 1997, dat door Nederland in 2001 werd geratificeerd. Art. 7 geeft een limitatieve lijst van toegestane gronden van verlies van de nationaliteit. De enige in het verdrag vermelde verliesgrond die art. 15 lid 1 sub d RWN wellicht zou kunnen dekken is art. 7 lid 1 sub b EVN: verkrijging van de nationaliteit van de Staat die Partij is, door middel van aan de aanvrager toe te schrijven bedrieglijk gedrag, valse informatie of verzwijging van enig relevant feit. Het is evenwel evident, dat de tekst van art. 7 lid 1 sub b EVN in de Nederlandse nationaliteitswet een pendant heeft in art. 14 lid 1 RWN. Niettemin zij toegegeven dat de "explanatory report" op art. 7 lid 1 sub b EVN ook melding maakt van een verliesgrond als die in art. 15 lid 1 sub d RWN. De vraag komt dan op, of die vermelding in het toelichtend rapport relevant is, nu een verliesgrond als die van art. 15 lid 1 sub d RWN strikt genomen niet wordt gedekt door de bewoordingen van art. 7 lid 1 sub b EVN. De spanning tussen de tekst van art. 7 lid 1 sub b EVN en de toelichting daarop is nog groter geworden, nu Oostenrijk (de enige Europese staat die een op art. 15 lid 1 sub d RWN gelijkende verliesgrond kent) bij de ratificatie van het EVN een voorbehoud heeft gemaakt, teneinde de bedoelde verliesgrond te kunnen handhaven. Nederland heeft een dergelijk voorbehoud niet gemaakt. Voor de burger is

het voorgaande uiteraard met name relevant als art. 15 lid 1 sub d RWN buiten toepassing moet worden gelaten, indien men zou aannemen dat die bepaling niet door voorschriften van het EVN wordt gedekt. In dat verband is het antwoord op de vraag relevant of het EVN überhaupt rechtstreeks kan werken. Wie die tekst van het EVN leest, komt zonder meer bepalingen tegen die voldoende concreet zijn om rechtstreekse werking te kunnen hebben. Dat is met name het geval met art. 7, dat na de inleidende woorden "Een Staat die Partij is, mag in zijn nationale wetgeving niet voorzien in het verlies van zijn nationaliteit van rechtswege of op initiatief van de Staat die Partij is, behoudens in de volgende gevallen" een limitatieve lijst van aanvaardbare verliesgronden geeft. Een complicatie is evenwel het feit, dat een curieuze opmerking wordt gemaakt in het toelichtend rapport op art. 1. Art. 1 stelt: "In dit Verdrag worden beginselen en regels vastgelegd inzake de nationaliteit van natuurlijke personen, alsmede regels inzake de militaire verplichtingen in geval van meervoudige nationaliteit, waarmee de nationale wetgeving van de Staten die Partij zijn in overeenstemming moet zijn." Het toelichtend rapport zegt: "The latter part of this provision, requiring the internal law of States to conform, is meant to indicate that the principles and rules contained in this Convention are not self-executing and that, therefore, States in transposing them into their internal law may take into account their own particular circumstances." Het is deze toelichting, die verwarring sticht. Het is duidelijk dat de EVN geen bepalingen bevat op grond waarvan een nationaliteit kan worden verworven of verloren. Dergelijke bepalingen kwamen wel voor in het Straatsburgse verdrag betreffende beperking van gevallen van meervoudige nationaliteit en betreffende militaire verplichtingen in geval van meervoudige nationaliteit van 6 mei 1963 (ETS 166; Trb. 1985, 75). Op grond van het Verdrag van 1963 kon door vrijwillig verwerven van de nationaliteit van een andere staat de oude nationaliteit worden verloren, zelfs als het nationale recht van de desbetreffende staat niet in een dergelijk verlies voorzag. Het feit dat dit type voorschriften in de EVN ontbreekt is geen reden om aan te nemen dat nationaalrechtelijke regels die in strijd zijn met het EVN niettemin geldig

zijn, totdat zij door de nationale staat worden herroepen.

6. De Rechtbank Amsterdam concludeerde tot rechtstreekse werking van art. 7 lid 1 sub b EVN en hechtte geen waarde aan de toelichting op dat artikel. Tegen die beslissing tekende de Minister van Vreemdelingenzaken en Integratie beroep aan bij de Raad van State. Het is van zeer groot belang voor alle nationaliteitsrechtelijke kwesties dat de Raad van State concludeert, dat het EVN rechtstreekse werking heeft. De Raad van State meent echter kennelijk, dat het gestelde in het toelichtend rapport onder omstandigheden impliceert dat wel intrekking van een naturalisatie op grond van het niet nakomen van een afstandsbelofte toelaat. Er moet dan wel sprake zijn van *opzettelijk zijn oorspronkelijke nationaliteit niet opgeven* (zie overweging 2.4.3).

Ook stelt de Raad van State vast dat rekening moet worden gehouden met alle feiten die op het moment van het beslissen in bezwaar bekend zijn. In een geval als het onderhavige waar op dat ogenblik al vaststond dat inmiddels afstand werd gedaan van de vreemde nationaliteit en dat stappen daartoe reeds werden gezet voordat het besluit tot intrekking van het Nederlanderschap werd genomen, is de intrekking niet meer toelaatbaar.

Deze beslissing verdient instemming: in de aan deze beslissing ten gronde liggende casus kwam de ex-bipatride in een Kafka-eske situatie terecht. Hij kon niet meer naar Egypte, hij kreeg geen verblijfstitel in Nederland omdat hij geen Egyptisch paspoort meer had en de koppelingswet trof hem vervolgens ongenadig. Weliswaar had betrokkene deze ellendige situatie mede aan zichzelf te danken, maar het staat buiten kijf dat het door het ministerie ingenomen standpunt feitelijk staatloosheid veroorzaakt. Art. 7 lid 3 EVN laat weliswaar toe dat de nationaliteit ex art. 7 lid 1 sub b EVN zelfs wordt ontnomen als daarvan staatloosheid het gevolg is, maar het ligt voor de hand aan te nemen dat een dergelijk gevolg dan wel in een redelijke verhouding moet staan tot de misdraging die het activeren van een dergelijke verliesgrond heeft bewerkstelligd. Staatloosheid te slikken als consequentie voor een continuering van bipatridie is wel heel erg kras. Het Nederlandse recht duldt een dergelijke staatloosheid ook niet, dat blijkt uit art. 14 lid 2 RWN, dat uitsluitend voor een

ontneming van het Nederlanderschap ex art. 14 lid 1 RWN staatloosheid als rechtsgevolg toestaat. De Raad van State wijst hierop flijtjes in overweging 2.4.4.

7. Naar aanleiding van de beslissing van de Afdeling bestuursrechtspraak van 18 augustus 2004 kan nog de vraag opkomen of de stappen die zouden kunnen leiden tot het verlies van de vreemde nationaliteit moeten worden gezet voordat het oorspronkelijk besluit tot ontneming is genomen of dat wellicht ook nog stappen ondernomen na dat tijdstip maar voor het moment van beslissing in bezwaar zoden aan de dijk kunnen stellen. Uit een beslissing van de Afdeling bestuursrechtspraak van 25 augustus 2004 («JV» 2004/S421) blijkt dat onder omstandigheden ook na het oorspronkelijk besluit tot ontneming ondernomen stappen relevant kunnen zijn. In casu ging het om iemand die ten onrechte in de veronderstelling verkeerde dat hij, om afstand te doen van zijn vreemde nationaliteit, naar dat land diende te reizen en dat hem de financiële middelen daartoe ontbraken. Pas na het oorspronkelijke besluit tot ontneming ontdekt hij dat hij zich voor het doen van afstand ook kan wenden tot de ambassade van dat land in Brussel, hetgeen hij dan ook prompt doet.

8. Ook in de beslissing van de Afdeling bestuursrechtspraak van (eveneens) 25 augustus 2004 («JV» 2004/404) stond de kwestie centraal of het Nederlanderschap terecht was ingetrokken wegens het niet nakomen van de afstandseis. Ook daar werd aangevoerd dat art. 15 lid 1 sub d RWN in strijd is met art. 7 lid 1 sub b EVN. Opnieuw concludeerde de Raad van State dat het EVN rechtstreekse werking heeft, maar vervolgens kwam de Afdeling bestuursrechtspraak in de tweede casus niet tot een voor betrokkenen gunstige beslissing. Betrokkenen hadden beloofd afstand te doen van hun oude nationaliteit. Na Nederlandse te zijn geworden vroegen zij inlichtingen over de gang van zaken en kwamen er toen achter, dat de daaraan verbonden kosten f 2.000,- per persoon waren. Daar het om een naturalisatie van vijf personen ging, waren de totale kosten voor het doen van afstand f 10.000,-. Betrokkenen stelden dat zij dit bedrag niet konden opbrengen. Van overheidswege werd gesteld, dat dit argument dan al in het kader van de aanvraag van de naturalisatie naar voren had moeten worden gebracht. Achteraf

mag men niet met dit argument aankomen. De Raad van State gaat hiermee akkoord. Uiteraard kan ik niet in de portemonnee van betrokkenen kijken en ga er nu even vanuit dat betrokkenen inderdaad moeilijkheden hebben om de benodigde f. 10.000,- op tafel te leggen. Daarvan uitgaande hadden zij dus een ontheffing van de afstandeis kunnen krijgen. Die ontheffing hebben zij kennelijk niet gevraagd, omdat zij niet beseften dat het opgeven van hun oude nationaliteit zoveel zou kosten. Een vraag is of zij dit van te voren hebben kunnen beseffen. Vanwege de Nederlandse overheid werd er op gewezen dat ze dat dan maar van te voren hadden moeten navragen. Dat is op zichzelf waar, maar wordt daar door de ambtenaren die de intake-gesprekken betreffende de naturalisatie voeren ook inderdaad voldoende op gewezen? Ik heb daarover mijn twijfels, daar mij is gebleken dat toch met enige regelmaat pas achteraf een beroep op de hoge kosten voor het doen van afstand wordt gedaan (vgl. ook G.R. de Groot, *Vijfentwintig Nederlanders? Bewerkte adviezen en casus over de toepassing van de Nederlandse nationaliteitswetgeving*, 's-Gravenhage: Elsevier Overheid 2003, 47-52: C5 'Een dure afstandsbefoorte'). Bovendien is het ook de vraag of men betreffende de kosten van het doen van afstand wel steeds direct complete informatie krijgt van de landen van herkomst. Zo werden traditioneel in de Sovjetunie forse bedragen gevraagd voor het doen van afstand van de nationaliteit; twee à drie jaar geleden was het echter onduidelijk of de Russische autoriteiten dat ook nog zouden doen. Later werd duidelijk dat wel hoge bedragen zouden worden gevraagd. Indien een dergelijke onduidelijkheid bestaat, zou het mogelijk moeten zijn ook achteraf nog een beroep te doen op de te hoge financiële belasting die wordt veroorzaakt door de afstandeis. Indien men dat niet doet, komt overigens de vraag op, of voor het doen van afstand met succes een beroep op bijzondere bijstandsuitkering kan worden gedaan. Zie over naturalisatiekosten en bijstand: G.R. de Groot, *Handboek Nieuw Nationaliteitsrecht*, Deventer: Kluwer 2003, 347 (aantekening 6 op art. 13). Een andere kwestie is of de overheid met het zo streng handhaven van de afstandeis niet in andere opzichten vreemd bezig is. Uit de beantwoording van een aan haar gestelde

Kamervraag van het kamerlid Lambrechts geeft minister Verdonk op 23 augustus 2004 aan: *Migrantenrecht* 2004, 243, 244), dat gedurende sinds 1998 in circa vijftienzestig gevallen het Nederlanderschap is ontnomen aan Turken, die na hun naturalisatie tot Nederlander hun afstandsbefoorte niet zijn nagekomen. Met verbijstering heb ik kennis genomen van dit antwoord. In de meeste gevallen gaat het om Turken die in Turkije zijn geboren, daar een gedeelte van hun leven hebben doorgebracht, vervolgens naar Nederland zijn verhuisd en hier zijn genaturaliseerd. Als zulke personen braaf afstand doen van hun Turkse nationaliteit, dan worden zij monopatrider Nederlanders. Vragen ze vervolgens (na 1 april 2003) weer herverwerving van de Turkse nationaliteit (en dat zal gezien art. 8 Turkse nationaliteitswet zoals gewijzigd door wet van 4 juni 2003/4866 niet moeilijk zijn) dan verliezen ze niet hun Nederlanderschap, mits ze als kind tenminste vijf jaren in Turkije hebben gewoond (zie art. 15 lid 2 sub b RWN). Zij zijn dan plotseling ondanks het strenge anti-bipatriderbeleid van minister Verdonk helemaal legaal bipatrider. Dit beseffende is het niet aanvaardbaar om personen die iets minder braaf zijn geweest hun Nederlanderschap te ontnemen. Of men tot de ene of andere categorie behoort zegt meer over de kwaliteit van de ingehuurde advocaten dan over het al dan niet "fraude-rende" karakter van betrokkenen.

9. Het is temeer van belang om dit te onderstrepen, nu minister Verdonk van Vreemdelingenzaken en Integratie op 27 augustus 2004 een brief aan de Tweede Kamer heeft gestuurd met de titel "Onderzoek integratiebeleid". In die brief kondigt zij aan dat zij enkele veranderingen van de Rijkswet op het Nederlanderschap wil bevorderen. In dit verband is van belang dat minister Verdonk nu voorstelt een aantal van de in art. 9 lid 3 RWN vermelde uitzonderingen op het stellen van de afstandseis te schrappen. Het gaat daarbij om de uitzondering op de afstandseis voor personen die met een Nederlander zijn gehuwd (art. 9 lid 3 sub d) en om de uitzondering voor personen die in Nederland zijn geboren (art. 9 lid 3 sub b) of hier als kind tenminste vijf jaren hebben gewoond (art. 9 lid 3 sub c). Ik ben verbaasd over dit voornemen. In de eerste plaats stel ik vast dat het voor het

rechtsgevoel van mensen niet goed is om beleidslijnen en regels te vaak te veranderen (invoering afstandseis in 1985, afschaffing in 1991, herinvoering met uitzonderingen in 1998, codificeren van de belangrijkste uitzonderingen in 2004/2005). Een dergelijk zigzagbeleid roept herinneringen op aan de Springprocessie van Echternach (twee stappen vooruit en dan weer een stap achteruit).

De argumenten voor het schrappen van de afstandseis in 1991 gelden eigenlijk nog steeds. Mensen kunnen heel wel een maatschappelijke band hebben met meer dan een staat en het ligt dan voor de hand dit ook juridisch te bezegelen. Redelijkerwijs kan dan geen afstandseis worden gesteld. De minister stelt nu dat het kabinet het *onwenselijk* vindt dat personen die kiezen voor de Nederlandse nationaliteit ook nog een andere nationaliteit willen behouden. Waarom dit onwenselijk is geeft de minister echter niet aan.

Het voornemen de uitzonderingen van art. 9 lid 3 sub b, c en d RWN te schrappen bewerkstelligt een inconsistentie in de Rijkswet op het Nederlanderschap. Nederlanders die vrijwillig een andere nationaliteit verwerven, verliezen weliswaar in beginsel hun Nederlandse nationaliteit (art. 15 lid 1 sub a RWN). Maar daarop bestaan sinds 1 april 2003 uitzonderingen. En die uitzonderingen betreffen nu juist personen die de nationaliteit van hun echtgenoot verwerven, en personen die de nationaliteit verwerven van het land waar ze geboren zijn of waar ze als kind vijf jaren hebben gewoond. Stel dat de minister haar zin krijgt en de bedoelde onderdelen van art. 9 lid 3 RWN worden geschrapt, dan kunnen velen die afstand moeten doen van hun oude nationaliteit, die oude nationaliteit weer terug verwerven, zonder dat zij daardoor hun Nederlanderschap verliezen. Dat gegeven bewerkstelligt dat het voornemen van de minister ter schrapping van art. 9 lid 1 sub b, c en d RWN van de hand moet worden gewezen, omdat het de bestaande parallellie tussen art. 9 lid 3 en art. 15 lid 2 RWN doorbreekt en daardoor inconsistent recht bewerkstelligt.

Gerard-René de Groot

Hoogleraar Rechtsvergelijking en Internationaal Privaatrecht aan de Universiteit Maastricht

404

Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

25 augustus 2004, nr. 200308548/1

(mrs. Loeb, Vlasblom, Van Dijk)

Noot prof. mr. G.R. de Groot onder «JV» 2004/403

Nederlanderschap, verlies. Rechtstreekse werking.

[Europees Verdrag inzake nationaliteit art. 7; Rw Ned art. 9, art. 14 lid 2, 15 sub d]

1. Art. 7 EVN behelst een uitputtende opsomming van gevallen waarin de nationaliteit automatisch door de werking van de wet of op initiatief van een staat die partij is kan worden verloren. Voor de doorwerking van deze als verbod geformuleerde bepaling in het nationale recht is, behoudens het opheffen van eventueel ermee in strijd zijnde wetgeving, geen nadere wetgeving vereist. De rechtbank heeft art. 7 sub b EVN terecht rechtstreeks toegepast.

2. Gelet op art. 7 EVN en de daarop gegeven toelichting dient art. 15 sub d RWN (oud) aldus te worden gelezen, dat de verleende nationaliteit kan worden ingetrokken, indien betrokkene, in strijd met een door hem ondertekende verklaring, opzettelijk zijn oorspronkelijke nationaliteit niet heeft opgegeven.

3. De Kroon mocht zich op het standpunt stellen dat het op de weg van de vreemdelingen lag om, alvorens bij hun naturalisatie verzoek de afstandsverklaringen te ondertekenen, te onderzoeken of zij in staat zouden zijn de daarmee gemoeide kosten te dragen en, indien dat niet het geval was, daarvan melding te maken. Zij hebben evenwel eerst nadat hen het Nederlanderschap was verleend en de Staatssecretaris van Justitie hen had verzocht afstand te doen, gesteld de kosten van (5 x) f 2000,- niet te kunnen opbrengen. Voorts hebben zij, nadat hen was meegedeeld dat na het verlenen van het Nederlanderschap geen beroep op een uitzondering met betrekking tot de afstandseis, als bedoeld in de circulaire van 18 juni 1997, kan worden gedaan, geen pogingen in het werk gesteld om alsnog te voldoen aan de afstandsverplichting. De Kroon heeft zich terecht op het standpunt gesteld dat de vreemdelingen opzettelijk hun oorspronkelijke nationaliteit niet hebben opgegeven.

4. Het beroep van de vreemdelingen op het gelijkheidsbeginsel faalt, omdat zij het standpunt van de Staatssecretaris van Justitie dat in de zaken, waar zij een beroep op doen, sprake was van een vrijstellingsgrond voor de afstandseis waarnaar de minister zelfstandig een onderzoek had behoren te doen, niet, althans onvoldoende gemotiveerd, hebben weersproken.

1. De Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie namens de regering,

gemachtigde: mr. M.M. van Asperen,

2. A., B., C., D., en E., allen te Amsterdam,

gemachtigde: mr. L.D.H. Hamer,

appellanten,

tegen

de uitspraak van de rechtbank Amsterdam van

31 oktober 2003 in het geding tussen

appellant sub 2,

en

appellant sub 1.

1. Procesverloop

Bij Koninklijke Besluiten van 18 december 2001 zijn de Koninklijke Besluiten, waarbij aan appellant sub 2 (hierna: de vreemdelingen) het Nederlanderschap is verleend, ingetrokken. Bij Koninklijke Besluiten van 2 september 2002 zijn de daartegen door de vreemdelingen gemaakte bezwaren ongegrond verklaard. Deze besluiten zijn aangehecht (niet opgenomen; *red.*).

Bij uitspraak van 31 oktober 2003, verzonden op dezelfde dag, heeft de rechtbank Amsterdam (hierna: de rechtbank), voorzover thans van belang, de daartegen door de vreemdelingen ingestelde beroepen gegrond verklaard, die besluiten vernietigd en bepaald dat nieuwe besluiten worden genomen met inachtneming van hetgeen in de uitspraak is overwogen. Deze uitspraak is aangehecht (niet opgenomen; *red.*). Tegen deze uitspraak heeft appellant sub 1 (hierna: de minister) bij brief, bij de Raad van State ingekomen op 11 december 2003, en hebben de vreemdelingen bij brief, bij de Raad van State ingekomen op 15 december 2003, hoger beroep ingesteld. De minister heeft de gronden van het beroep aangevuld bij brief van 15 januari 2004. De vreemdelingen hebben dat gedaan bij brief van 8 januari 2004. Deze brieven zijn aangehecht (niet opgenomen; *red.*).

Bij brief van 28 januari 2004 heeft de minister van antwoord gediend.

Bij brief van 11 februari 2004 hebben de vreemdelingen van antwoord gediend

Daartoe in de gelegenheid gesteld, hebben de vreemdelingen nog van repliek gediend.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 19 mei 2004, waar de minister, vertegenwoordigd door mr. M.M. van Asperen, advocaat te Den Haag, en de vreemdelingen in persoon, bijgestaan door mr. L.D.H. Hamer, advocaat te Amsterdam, zijn verschenen.

2. Overwegingen

2.1. Ingevolge artikel 7, aanhef en onder b, van het Europees Verdrag inzake nationaliteit (hierna: het EVN) mag een Staat die Partij is in zijn nationale wetgeving niet voorzien in het verlies van zijn nationaliteit van rechtswege of op initiatief van een Staat die Partij is, behoudens in het geval van verkrijging van de nationaliteit van een Staat die Partij is, door middel van aan de aanvrager toe te schrijven bedrieglijk gedrag, valse informatie of verzwijging van enig relevant feit.

Artikel 14, tweede lid, van de Rijkswet op het Nederlanderschap (hierna: de Rijkswet) bepaalt dat geen verlies van het Nederlanderschap uit welken hoofde dan ook plaats heeft, indien staatloosheid daarvan het gevolg zou zijn.

Ingevolge artikel 15, aanhef en onder d, van die wet gaat het Nederlanderschap voor een meerderjarige verloren door intrekking van het besluit waarbij het Nederlanderschap is verleend, welke kan plaatsvinden, indien de betrokkene heeft nagelaten na de totstandkoming van zijn naturalisatie al het mogelijke te doen om zijn oorspronkelijke nationaliteit te verliezen.

2.2. De minister klaagt dat de rechtbank er ten onrechte stilzwijgend vanuit is gegaan dat artikel 7, eerste lid, van het EVN een een ieder verbindende bepaling is, als bedoeld in artikel 93 van de Grondwet. Voorzover de rechtbank daarvan wel terecht is uitgegaan, heeft zij in elk geval ten onrechte overwogen dat artikel 15, aanhef en onder d, van de Rijkswet zich niet met die verdragsbepaling verdraagt, aldus de minister.

2.2.1. Volgens paragraaf 58 van het Toelichtend Rapport van de Raad van Europa op het EVN (hierna: het Toelichtend Rapport) behelst artikel 7 van het EVN een uitputtende opsomming van gevallen, waarin de nationaliteit automatisch door de werking van de wet of op initiatief van een staat die partij is kan worden

verloren. Het staat de staten die partij zijn derhalve niet vrij in andere gevallen te voorzien in het verlies van nationaliteit, dan die verdragsbepaling toestaat. Voor de doorwerking van deze als verbod geformuleerde bepaling in het nationale recht is, behoudens het opheffen van eventueel ermee in strijd zijnde wetgeving, geen nadere wetgeving vereist. De rechtbank heeft derhalve artikel 7, aanhef en onder b, van het EVN terecht rechtstreeks toegepast.

2.2.2. Volgens het Toelichtend Rapport bij die bepaling (paragraaf 61) moet het bij het bedrieglijk gedrag, het verstrekken van valse informatie of het verzwijgen van enig relevant feit gaan om opzettelijk handelen of nalaten door de aanvrager, welk handelen of nalaten een substantiële rol heeft gespeeld bij de verkrijging van de nationaliteit. Als een persoon de nationaliteit van een staat die partij is bijvoorbeeld verkrijgt onder de voorwaarde dat hij vervolgens afziet van zijn oorspronkelijke nationaliteit en hij dit dan niet vrijwillig doet, is de staat die partij is gerechtigd te voorzien in het verlies van zijn nationaliteit.

2.2.3. Gelet op artikel 7 van het EVN en de daarop gegeven toelichting, dient artikel 15, aanhef en onder d, van de Rijkswet aldus te worden gelezen, dat de verleende nationaliteit kan worden ingetrokken, indien betrokkene, in strijd met een door hem ondertekende verklaring, opzettelijk zijn oorspronkelijke nationaliteit niet heeft opgegeven.

2.3. Voorts betoogt de minister dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat het betoog van de vreemdelingen dat het doen van afstand van hun oorspronkelijke nationaliteit voor hen tot een substantieel financieel nadeel zou leiden onvoldoende is onderzocht. Het lag volgens de minister op de weg van de vreemdelingen om, alvorens een verzoek om naturalisatie te doen, bij de autoriteiten van het land van hun oorspronkelijke nationaliteit navraag te doen naar de hoogte van de eventuele kosten voor het doen van afstand daarvan en vervolgens te beoordelen of voldoen daarvan voor hen een "substantieel financieel nadeel" zou betekenen.

2.3.1. Bij het indienen van hun verzoeken hebben de vreemdelingen zich bereid verklaard:

"(...) op de eerste aanvraag van de Staatssecretaris van Justitie stappen te doen die ertoe leiden, dat de nationaliteit die hij momenteel bezit, wordt verloren en de eventuele daaraan ver-

bonden kosten te voldoen."

Er is geen grond voor het oordeel dat de Kroon zich niet ter motivering van de intrekkingsbesluiten op het standpunt mocht stellen dat het op de weg van de vreemdelingen lag, alvorens die verklaringen te ondertekenen, te onderzoeken of zij in staat zouden zijn de met nakoming van die verplichting gemoeide kosten te dragen en, indien zulks niet het geval was, daarvan melding te maken. Indien zij dat zouden hebben gedaan, zou de Staatssecretaris van Justitie hierna: de staatssecretaris, voorafgaand aan de verlening van het Nederlanderschap, hebben kunnen beoordelen of aanleiding bestond aan de vreemdelingen de eis dat zij afstand zouden doen van hun oorspronkelijke nationaliteit niet te stellen en zouden de vreemdelingen, indien de staatssecretaris oordeelde dat die aanleiding niet bestond, alvorens te beslissen over ondertekening van die verklaringen, hebben kunnen beoordelen of zij de aan het doen van afstand verbonden kosten toch zouden kunnen en willen opbrengen.

2.3.2. De vreemdelingen hebben zich evenwel eerst nadat aan hen mede op basis van voormelde verklaring het Nederlanderschap was verleend en de staatssecretaris hun had verzocht overeenkomstig die verklaring afstand te doen van hun oorspronkelijke nationaliteit, bij brieven van onderscheidenlijk 7 maart 2000 en 18 juli 2000, ten betoge dat zij niet aan de door hen aanvaarde verplichting om afstand te doen van hun oorspronkelijke nationaliteit konden worden gehouden, gesteld dat een afstandprocedure ongeveer f 2.000,- kost en zij niet in staat zijn dat op te brengen.

Voorts hebben de vreemdelingen, nadat hun bij brieven van onderscheidenlijk 29 maart 2000 en 2 maart 2001 was medegedeeld dat na het verlenen van het Nederlanderschap geen beroep op een uitzondering, als bedoeld in de circulaire Wijziging beleid inzake afstand van de oorspronkelijke nationaliteit bij naturalisatie tot Nederlander van 18 juni 1997, kan worden gedaan, geen pogingen in het werk gesteld om alsnog te voldoen aan de door hen aanvaarde verplichting om afstand te doen van hun oorspronkelijke nationaliteit.

2.3.3. Er is derhalve geen grond voor het oordeel dat de Kroon zich ten onrechte op het standpunt heeft gesteld dat de vreemdelingen opzettelijk hun oorspronkelijke nationaliteit niet hebben opgegeven.

Gelet hierop, mochten de Koninklijke Besluiten, waarbij aan de vreemdelingen het Nederlanderschap is verleend, krachtens artikel 15, aanhef en onder d. van de Rijkswet bij de in bezwaar gehandhaafde Koninklijke Besluiten worden ingetrokken.

2.4. Het hoger beroep van de minister is gegrond. De aangevallen uitspraak dient te worden vernietigd. Hetgeen overigens door de minister is betoogd, behoeft geen bespreking. Doende hetgeen de rechtbank zou behoren te doen, zal de Afdeling het bij de rechtbank tegen de besluiten van 2 september 2002 ingestelde beroepen alsnog ongegrond verklaren, nu de inleidende beroepsgronden niet leiden tot een ander oordeel. Het betoog van de vreemdelingen dat het gelijkheidsbeginsel met de intrekkingen is geschonden faalt, omdat zij het standpunt van de staatssecretaris dat in de zaken, waarop ter staving van dat betoog een beroep is gedaan, sprake was van een vrijstellingsgrond voor de verplichting van het doen van afstand, waarnaar de minister, althans de burgemeester, op grond van het terzake gevoerde beleid zelfstandig een onderzoek had behoren te doen, niet, althans onvoldoende gemotiveerd, hebben weersproken.

2.5. Nu het beroep van de vreemdelingen ongegrond wordt verklaard, komt hun verzoek om schadevergoeding voor afwijzing in aanmerking.

2.6. Uit het vorenoverwogene vloeit voort dat het hoger beroep van de vreemdelingen ongegrond dient te worden verklaard.

2.7. Voor een proceskosten veroordeling bestaat geen aanleiding.

3. Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

Recht doende in naam der Koningin:

I. verklaart het hoger beroep van de minister gegrond;

II. vernietigt de uitspraak van de rechtbank Amsterdam van 31 oktober 2003 in de zaken nrs. AWB 02/4855 RWNL, AWB 02/4890 RWNL, AWB 02/4891 RWNL, AWB 02/4892 RWNL en AWB 02/4893 RWNL;

III. verklaart de door de vreemdelingen bij de rechtbank in die zaken ingestelde beroepen ongegrond;

IV. wijst het verzoek van de vreemdelingen om schadevergoeding af;

V. verklaart het hoger beroep van de vreemdelingen ongegrond.

405

Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

26 augustus 2004, nr. 200403943/1

(mr. Claessens)

Toetsing ex-nunc. Humanitaire redenen. Gelijkheidsbeginsel.

[Vw 2000 art. 29 lid 1 sub c; 83]

1. Nu de Awb geen verplichting bevat gevolgen te verbinden aan het niet indienen van een verweerschrift door een bestuursorgaan, klaagt appellante tevergeefs dat de rechtbank ten onrechte is voorgegaan aan haar verzoek haar beroep buiten zitting gegrond te verklaren reeds omdat de minister bij de rechtbank geen verweer heeft gevoerd.

2. De rechtbank heeft het beroep van de moeder van appellante gegrond verklaard, omdat het besluit met betrekking tot de geloofwaardigheid van de door haar gestelde verkrachtingen in het licht van art. 29 lid 1 sub c Vw 2000, onvoldoende toereikend is gemotiveerd. Dit oordeel staat los van de beoordeling van de door appellante voor haar beroep op deze bepaling aangevoerde gebeurtenissen. Derhalve bestaat geen grond voor het oordeel dat de rechtbank het gelijkheidsbeginsel heeft geschonden.

3. Omdat het asielrelaas van appellante nauw samenhangt met dat van haar zuster, heeft de rechtbank ten onrechte niet onderzocht of de omstandigheid dat haar zuster als vluchteling is toegelaten in Canada een omstandigheid betreft, als bedoeld in art. 83 Vw 2000. De Afdeling overweegt dat, nu het besluit de zuster als vluchteling toe te laten in Canada niet nader is gemotiveerd en evenmin is onderbouwd met resultaten van enig onderzoek door de Canadese autoriteiten naar het asielrelaas van de zuster, is dit besluit onvoldoende om te oordelen dat sprake is van een zodanige omstandigheid.

A.,
appellante,
gemachtigde: mr. R.J. Hamerslag,

streden besluiten voor zover gericht tegen het niet verlenen van een verblijfsvergunning asieli voor bepaalde tijd met ingang van de datum aanvragen wegens het ontbreken van een deugdelijke motivering ex artikel 7:12, eerste lid, van de Awb, voor vernietiging in aanmerking. Verweerder zal derhalve nieuwe besluiten moeten nemen met inachtneming van deze uitspraak van de rechtbank.

De rechtbank acht, gelet op het hiervoor overwogene, termen aanwezig om verweerder op grond van het bepaalde in artikel 8:75 van de Awb te veroordelen in de proceskosten die eiseressen redelijkerwijs hebben moeten maken in verband met de behandeling van de beroepen tegen het besluiten van 24 maart 2003 en 26 maart 2003, een en ander overeenkomstig de normen van het Besluit proceskosten bestuursrecht, rekening houdende met de samenhang tussen de twee zaken. Voor de in aanmerking te nemen proceshandelingen worden twee punten, met een waarde van € 322,= per punt, toegekend: één voor de beroepschriften en één voor het verschijnen ter zitting van eiseres 2. Het gewicht van de zaken wordt bepaald op gemiddeld, hetgeen correspondeert met de wegingsfactor één.

Mitsdien wordt beslist als volgt.

III. Beslissing

De rechtbank:

verklaart de beroepen tegen de besluiten van verweerder van 24 maart 2003 en 26 maart 2003 gegrond, voor zover die zich richten tegen de ongegrondverklaring van de bezwaren van 3 augustus 2000 respectievelijk 10 augustus 2000 tegen het niet inwilligen van de aanvraag tot verlening van een verblijfsvergunning asieli voor bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder a tot en met c, van de Vw 2000 met ingang van 25 juli 1999; vernietigt in zoverre de bestreden besluiten; bepaalt dat verweerder opnieuw op de bezwaren van 3 augustus 2000 en 10 augustus 2000 zal beslissen voor zover de aanvragen betrekking hebben op het verlenen van een verblijfsvergunning asieli voor bepaalde tijd op grond van artikel 29, eerste lid, aanhef en onder a tot en met c, van de Vw 2000 met inachtneming van het in deze uitspraak overwogene;

...; red.

Summier

S421

Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

25 augustus 2004, nr. 200308433/1

(mrs. Loeb, Vlasblom, Van Dijk)

Noot prof. mr. G.R. de Groot onder «JV» 2004: 403

Nederlanderschap, verlies. Heroverweging in bezwaar. Rechtstreekse werking.

[Europees Verdrag inzake nationaliteit art. 7;

Rw Ned art. 9, art. 14 lid 2, 15 sub d]

De Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie,

appellant,

gemachtigde: mr. M.M. van Asperen,

tegen

de uitspraak van de rechtbank te 's-Gravenhage zp Amsterdam van 21 oktober 2003 in het geding tussen

A. te Amsterdam,

gemachtigde: mr. E.G. Oedayrajsingh Varma,

en

appellant.

Het Nederlanderschap van de vreemdeling is ingetrokken omdat in strijd met een door hem ondertekende verklaring ook na aanmaning is nagelaten afstand te doen van zijn oorspronkelijke nationaliteit. De vreemdeling heeft in bezwaar gesteld dat hij verkeerde in de veronderstelling dat hij naar Guyana moest afreizen om afstand te kunnen doen en dat hem daartoe de financiële middelen ontbraken. De Afdeling overweegt dienaangaande:

“2.4.5. Nu de vreemdeling in bezwaar heeft gesteld dat hij ten onrechte in de veronderstelling verkeerde dat hij, om afstand te kunnen doen van zijn Guyaanse nationaliteit, naar dat land diende te reizen en hem de financiële middelen daartoe ontbraken, en hij, nadat hem was gebleken dat hij zich voor het doen van afstand kon wenden tot de Guyaanse ambassade in Brussel, stappen heeft gezet om afstand te doen van zijn oorspronkelijk nationaliteit, heeft de minister ten onrechte niet onder-